

Josef Kajetán Tyl (1808 – 1856)

- při studiu na gymnáziu v Hr. Králové (mladší spolužák Fr. Škroupa) ho učí dramatik Klicpera
 - pracovní dráhu začíná u kočovného divadla, sám byl herec průměrný, měl slabý hlasový fond, poté pracuje jako vojenský účetní a ve volném čase se věnuje divadlu a novinařině (Květy – 10 let je rediguje)
 - v domě pana Arbeita na Malé Straně zakládá Kajetánské divadlo (mj. i s Máchou) – za 4 roky existence se zde konalo 25 představení převážně domácích dramatiků - soustřeďuje kolem sebe umělce své doby (mj. Mácha, Sabina, Kollár), divadlo se stane střediskem národního života té doby
 - 21. 12. 1834 je ve Stavovském divadle uvedena Fidlovačka se Škroupovou hudbou a budoucí hymnou, následujícího roku sestavuje ochotnickou společnost, která ve Stavovském divadle hraje česká představení
 - od r. 1846 je ve Stavovském divadle dramaturgem českých představení, je organizátorem kulturního života (plesy ap.), je miláčkem národa
 - r. 1848 se politicky angažuje, nadělá si spoustu nepřátel, je vyhozen z divadla a odchází opět ke kočovnému divadlu, umírá v bídě
- byl v opozici proti Máchově pojetí tvorby (je jeho velkým kritikem)

dílo:

Cílem jeho tvorby bylo vytvořit české drama, nejprve hry překládal, pak je začal i psát

„hry ze života“ – **Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka**

- jediná repríza – 11. 1. 1835 před poloprázdným hledištěm

- zapadla, píseň zlidověla

- Pražský flamendr

- Paličova dcera

dramatické báchorky – **Strakonický dudák aneb Hody divých žen**

(dudák Švanda odchází do ciziny za vyšším výdělkem, ale pak si uvědomuje, co pro něj domov znamená a vrací se zpět ke své Dorotce; Tyl odsuzuje lidi, kteří odešli do ciziny – mají pracovat doma – pro národ)

historické hry - Krvavý soud aneb Kutnohorští havíři

(zachycuje zde potlačení vzpoury kutnohorských havířů v 15. stol.)

- Jan Hus

- Žižka z Trocnova

novela Dekret kutnohorský

román Poslední Čech – Havlíček ho tvrdě zkritizoval

+ drobné povídky, např. Rozervanec – odsouzení romantických životních postojů, kritika Karla Hynka Máchy, především jeho Máje